

Gesta laboriosa Giraldi,	Lib.3. In tres particulas libellus.
De auiibus, & earum naturis,	Lib.1.
Rhetoricas orationes,	Lib.1.
De illaudabilibus Cambrorum,	Lib.3.
De prohemijs suorum operum,	Lib.1.
Descriptiones magnorum uirorum,	Lib.1.
Symbolum electorum, ad Mapes,	Lib.1.
Cosmographiam mundi,	Lib.1.
Chronographiam eiusdem,	Lib.1.
Speculum commonitorium,	Lib.1.
Speculum consolatorium,	Lib.1.
Remordentes epistolas,	Lib.1.
Querulum carmen,	Lib.1.
Certamina Galfridi Eboracensis,	Lib.1.
De honestate clericali,	Lib.1.
Cambricae Mappae expositionem,	Lib.1.
De quaerente & soluente,	Lib.1.
Dialogos prosaicos,	Lib.1.
Vitam Ethelberti martyris,	Lib.1.
Vitam David Meneuensis,	Lib.1.
Vitam Caradoci presbyteri,	Lib.1.
Vitam Remigij Lincolniensis,	Lib.1.
Vitam Hugonis Carthusiani,	Lib.1.
De monachis & clericis,	Lib.1.
De flosculis philosophicis.	Lib.1.
Ad inuentiones Huberti,	Lib.1.
Ad aemulorum obiecta,	Lib.1.
Itinerarium Balduuini,	Lib.1.
De fidei fructu ac defectu,	Lib.1.
De Mahumeto & eius nequitijs,	Lib.1.
Pro Guidone Vuaruicensi,	Lib.1.
Prærogatiuarum computum,	Lib.1.
De mundi mirabilibus,	Lib.1.

Atq; alia plura. Proditionis semel, licet sycophanticè & falsè, à perfido quodam Cisterciensi monacho accusabatur: sed eius periculum, Deo donante, uir eruditus ac pius euasit. Claruit senex anno ab exordio Seruatoris in carne, 1210: sub illustrissimo suo Meccenate, Ioanne Anglorum rege. uixitq; ultra septuagesimum uitæ annum, in Meneuensi ecclesia tandem sepultus.

APPENDIX.

Oxonij per tres dies Topographiam Hyberniæ, quam paulo antè ediderat, in scholis publicis recitabat. Vbi ætatis suæ in literis ruditatem & barbariem increpans: Habeat (inquit) si literaturæ quandoq; resurgat, posteritas quod laudet, &c. Et in Topographia Cambriæ: Circiter idipsum tempus (inquit) quo Cambriæ descriptionem stilo perstrinximus, Mappam eiusdem expressam, quætinus & natale solum, non tantum literis, uerumetiam protractionibus quibusdam, & quasi picturis uarijs, nec incompetentibus aut indecentibus, nostra foret ad unguem opera declaratum, breui in loculo, arctoq; folio loca quamplurima complectètes, eademq; tunc dilucidè satis & distinctè disposites, non absq; studioso labore propalauimus, &c.

IOSEPHVS DEVONIUS. LX.

Iosephus Deuonius, Iscanus seu Excestriensis, in extrema regionis ad meridiam

ridiem parte, & prope Cornubiam natus, in omni genere bonarum literarum, Latine & Græcè doctissimus effulsit. Hic omnium poetarum sui temporis (Lelandi uerbis utor) facile primus, tantæ eloquentiæ, maiestatis & eruditionis homo fuit, ut nunquam satis admirari possim, unde illi in tam barbara & rudi ætate, faciendia accreuerit, usq; eadeo omnibus numeris tersa, elegans ac rotunda. Et alibi: Iosephus (inquit) Iscæ Deuoniorum alumnus, poeta Brytannus, omnibus numeris elegantissimus, & aureum suo seculo utriusque eloquentiæ flumen, uersus edidit cum antiquitate Romana de palma contendentes. Habent hi uersus suum genium, uicturū quidem illum. Tum præterea, concinnitate quadam apta, elegantia pura, maiestate iusta, ita terlis adblandiuntur auribus, ut decies repetiti, nisi me uehementer fallit meus affectus, perplacebunt. hæc ille. Didici, Balduinum Cantiorum archiepiscopū fuisse patronum Iosepho, cui dedicauit primum suum opus & Antiocheiden. Transtulit enim ex Darete Phrygio, ac paraphrasticis carminibus exposuit, ediditq; opus

De bello Troiano,	Lib.5. Iliadum lachrymas concessaq; Perga.
Bellum Antiochenum	Lib.1.
De institutione Cyri,	Lib.1. Prælia bina ducum canimus po.
Panegyricum ad Henricum,	Lib.1.
Nugas amatorias,	Lib.1.
Epigrammata quoq;	Lib.1.
Diuersi generis carmina,	Lib.1.

Plura etiam præter hæc scripsisse eum, dubium nõ est: quæ fortassis temporis iniuria omnino extinxit. Claruit anno Salutis humanæ 1210, sub Anglorum rege Ioanne. Guilhelmus Fastregicus in libro de Rerum originibus, eius mentionem facit.

GUALTERVS MAPES. LXI.

Gualterus Mapes, uir literatissimus, et ut testis est Giraldus Cambrensis in Ecclesiæ speculo, Henrici secundii Anglorū regis, clericus olim familiaris fuit, ac filij eius Ioannis post illum. Sunt qui hunc ex Sarisburienfi canonico, sunt etiam qui ex Lincolniensi præcettore, Oxoniensem archidiaconum, anno Domini 1197, fuisse factum affirmant. Contigit illum fuisse Romæ, cum illic lis esset inter Hubertum Cantuariensem archiepiscopū, & prædictum Giraldum, pro metropolitano Meneuensis ecclesiæ iure, ut prius. Vidit Pontificis fastum plus quam Luciferinum: uidit Cardinalium ac prælatorum spiritualium ambitiones, supercilium, luxus, libidines, auaritas, & id genus sanctitates intolerabiles. Nec poterat, cum redisset domum, tam execrabilium uitiorum obliuisci, quin postea illos, quandiu uixit, uehementissimis criminationibus satyricè uellicaret. Sed fictis nominibus lusit, ut Goliæ pontificis, uel Ioannis de Abbatia, uel Ioannis de Corborio, uel Gualteri de Hybernia, ac similibus. Habebatq; Oxonij scurram seu bomolochum, doctum tamen, qui libenter eo consultore, iactitabat se facetiarum ac rhythmorum suorum esse parentem. Nec poterat æquo perferre animo iniurias & calumnias, ab iniquo eius temporis clero, Ioanni regi maliciose illatas: sed illum quandoq; Iouem, quandoq; leonem in Satyris appellans, Pontificem Plutonem atq; asinum, prælatos uerò animalia bruta, imò & stercorea uocabat. Vnde Latinis rhythmis facetè scripsit Gualterus, super enormitatibus cleri,

Apocalypsim Goliæ pontificis,	Lib.1. A tauro torrida, lampade Cynt.
-------------------------------	---------------------------------------

Prædicationem Goliae,	Lib. 1. Viri uenerabiles, uiri literati.
Confessionem eiusdem,	Lib. 1. Est uor intrinsecus, ira uehemens.
Ad malos pastores,	Lib. 1. A legis doctoribus, lex euacu.
Ad Christi sacerdotes,	Lib. 1. Viri beatissimi, sacerdotes Dei præcones.
Planctum super episcopis,	Lib. 1. Complange tui Anglia, melos suspendens.
In Papam & curiam,	Lib. 1. Roma mundi caput est, sed nil capit.
Carmen ebriosorum,	Lib. 1. Tertio capitulo, memoro tabernam.
Ad impios prælatos,	Lib. 1. Dilatatur impij regnum Pharaonis.
Sermonem ad eosdem,	Lib. 1. Tempus acceptabile, tempus est salutis.
Anathema pro pileo,	Lib. 1. Raptor mei pilei, morte moriatur.
Dictamen lectionis loco,	Lib. 1. Tanto uiro locuturi, studeamus esse puri.
De malis Romanæ curiæ,	Lib. 1. Vtor contra uitia, carmine rebelli.
De palpone & assentatore,	Lib. 1. Multi mortalium, in mundi stadio.
De malis monachorum,	Lib. 1. Noctis crepusculo, brumali tempore.
Ad utrumq; statum,	Lib. 1. Suscitauit dominus, simplicem & brutum.
De Thetide & Lyeo,	Lib. 1. Cum tenerent medium omnia tumultum.
Disertationem nubendi,	Lib. 1. Sit Deo gloria, laus, benedictio.
De mundi contemptu,	Lib. 1. Cur mundus militat sub uana gloria.
De punitione peccati,	Lib. 1. Omnis caro peccauerat, & suam uiam.
Super conuocatione cleri,	Lib. 1. Nonus rumor Angliæ, partes peragunt.
De mundi miseria,	Lib. 1. Ecce mundus moritur, uitij sepultus.
De fide Trinitatis,	Lib. 1. Multis à confratribus pridie rogatus.
De Maria uirgine,	Lib. 1. Pone scribentium tot esse millia.
Cambriæ epitomen,	Lib. 1. Libri cursus nunc Cambriam, &c.
Topographiæ compendium,	Lib. 1. Lectio certa prodest, uaria delectat.
Commendationes Giraldi,	Lib. 1.
In Cistercienses monachos,	Lib. 1.

Atq; alia multa. Huic Giraldus dedicauit libros suos, de operum suorum proœmijs, ac de symbolis electorum. Claruit Mapus anno nati Seruatoris nostri 1210, sub Anglorum rege Ioanne, suo meccenate ac Domino.

APPENDIX.

Giraldus, de utroq; & Mapo & Bomolocho hæc scribit in Speculo ecclesiæ. Primum de Mapo, lib. 3. cap. 1. & 14. Gualterus cognomento Mapus, uir celebri fama conspicuus, & tam literarum copia, quam curialium uerborum facetijs præclarus, Oxoniensis archidiaconus, facetias plures in Cistercienses monachos euomebat, quod illos ob eorum ambitionem & auaritiam odio habuisset: Iudeis (inquit) & albis monachis, nulla fidelitas seruanda, cum nec ipsi seruēt, &c. De Bomolocho uel scurra, ut quem putabat rhythmorū authorem, Lib. 4. cap. 16. eiusdem operis scribit: Parasitus quidam, Goliath nomine, nostris diebus gulositate pariter & dicacitate famosissimus: qui Goliath melius, quia gula & crapula per omnia deditus, dici potuit: literatus tamen affatim, sed nec bene morigeratus, nec disciplinis informatus, in Papam et curiam Romanam carmina famosa pluries & plurima, tam metrica quam rhythmica, non minus impudenter quam imprudenter euomuit, etc. De quibus hæc aliquot addidi:

Roma mundi caput est, sed nil capit mundum:
 Quod pendet à capite, totum est immundum.
 Trahit enim uitium, primum & secundum:
 Et de fundo redolet, quod est iuxta fundum.
 Roma capit singulos, & res singulorum:
 Romanorum curia non est nisi forum.
 Ibi sunt uenalia intra senatorum:

Et soluit contraria, copia nummorum.

In hoc consistorio, si quis causam regat
 Suam uel alterius, hic in primis legat:

Nisi det pecuniam, Roma totum negat,

Qui plus dat pecuniæ, melius allegat.

Romani capitulum habent in decretis,

Ut petentes audiant manibus repletis.

Dabis aut non dabitur, petunt quando petis.

Qua mensura seminas, eadem tu metis.

Munus & petitio currunt passu pari,

Opereris munere, si uis operari.

Tullium nec timeas, si uelit causari:

Munus eloquentia gaudet singulari.

Nummis in hac curia non est qui non uacet,

Crux placet, rotunditas placet, totum placet.

Et cum ita placeat, & Romanis placet,

Vbi nummus loquitur, & lex omnis tacet.

Cum ad Papam ueneris, habe pro constanti:

Non est bonus pauperi, soli fauet danti.

Et si munus præstitum non sit aliquanti,

Respondet hic tibi sic, non est mihi tanti.

Papa quærit, chartula quærit, bulla quærit,

Porta quærit, Cardinal quærit, cursor quærit.

Sed si dares ouibus, at uni deerit:

Totum mare salsum est, tota causa perit. Et cæt.

RADVLPHVS DE DICETO. LXII.

Radulphus de Diceto, Londinensis ecclesiæ ad sanctum Pauli decanus, & famæ non morituræ doctor theologus, ab ipsis pueritiæ suæ annis animum erga literas mirè propensum habuit. Cumq; fuisset in Angliā bonis artibus ac moribus utcunq; institutus, exterarum regiones, ut moris tunc erat, pro linguis & noticijs adhuc maioribus petijt: ac non multo sudore easdem illic feliciter obtinuit, perscrutatis tam Gentilium quam Christianorū dogmatibus. Testis erat in eius reuersione Londinensis ciuitas, urbium regni caput, quantum postea ingenio & sermone ualuerit. Apud illos enim cathedralis ecclesiæ, ut præfatum est, decanus effectus, frequentes solebat edere conciones, quibus solidæ eruditionis sibi peperit nomen. Velut alter Iosephus, aut Philo, suæ gentis uetera monumenta atq; inclyta facta perpetuare studens, multa retroactis seculis incognita produxit in lucem. Inter non infimos rerum Anglicarum scriptores hunc ponunt, Ioannes Baconthorpius, in prologo quarti sententiarum, quæst. 12. Ranulphus Higdenus, lib. 7. cap. 39. & Bostonus Buriensis in magno Catalogo. Vnde compositus memorabilis scriptor, & Ioanni Belmeys archiepiscopo Lugdunensi & Anglo dedicauit,

De temporibus mundi,

Chronicorum opus,

Imagines historiarum,

Continuationes Roberti de monte,

Abbreviationes Chronicorum,

De præclaris scriptoribus,

Lib. 1. In opusculo sequenti trium temporum.

Lib. 1. Annos ab initio mundi seriatim.

Lib. 1. Insula Brytanniæ, cui quondam Albion.

Lib. 1. Henricus Galfridi Plantagenet com.

Lib. 1. Chronica sunt imagines historiarum.

Lib. 1. Trogus Pompeius à tempore Nini.

De aduen-